G4 in Europa

amsterdam - den haag - rotterdam - utrecht

G4 AMSTERDAM DEN HAAG ROTTERDAM UTRECHT

G4 in Europa

Inhoud

4

Samenwerken nuttig en noodzakelijk
Wie werken er bij de G4-vertegenwoordiging in Brussel en wat doen ze daar? De lobbyisten van Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht over hun werk en over het belang van het G4-kantoor in Brussel.
Pagina 4

10

'Europa is een hoeraverhaal'
Europarlementariër Sophie in 't Veld voelt zich zeer betrokken bij de Nederlandse decentrale overheden. "Het is ontzettend belangrijk dat de grote steden actief meedoen in Europa."
Pagina 10

12

De G4 en de structuurfondsen
De Nederlandse rijksoverheid wil niet langer in aanmerking komen voor gelden uit de nieuwe Europese structuurfondsen. Toch kan er tussen 2007 en 2013 tussen de 1,5 en 2,5 miljard euro naar Nederland toe komen.
Pagina 12

Met een glas in je hand?
Het is een bekend vooroordeel: lobbyisten doen niets anders dan recepties bezoeken. Erik Bruinsma van de Permanente Vertegenwoordiging in Brussel over het belang van informele contacten.
Pagina 14

14

Een korte geschiedenis van de EU
Weet u het nog: in 1952 werd de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal opgericht. In 1979 waren de eerste rechtstreekse verkiezingen van het Europees Parlement. Enkele feiten op een rij.
Pagina 16

Column
G4-vertegenwoordiger André van der Meer geeft zijn visie op de 'Brusselse Kermis'
Pagina 19

16

Wilt u meer exemplaren van G4 in Europa ontvangen of wilt u zelf een bijdrage leveren, neemt u dan contact op met het G4-kantoor, Romee Pameijer, r.pameijer@g-4.be, tel. 0032 (2) 7371030

Voorwoord

Job Cohen

'Het Magazine is dood, leve het magazine'. Het lijkt me goed om op deze manier het eerste nummer van dit Magazine te benaderen. Na zes jaar (22 nummers) puur Amsterdams Euromagazine ligt hier het eerste nummer van G4 in Europa voor ons. De opzet en de inhoud van dit blad zullen in deze nieuwe versie niet erg veranderen ten opzichte van de Amsterdamse voorganger, maar de achterban en de schrijvers ervan wél. Via dit blad willen de vier grootste steden van Nederland hun achterbannen op begrijpelijke manier inzicht geven in de relatie tussen de gemeentes en de Europese Unie. Om te laten zien, dat voor ons Europa van belang is, en niet zo een beetje ook. Om te illustreren, dat de Europese Unie (EU) in ons dagelijkse leven overal aanwezig is. Om de EU te tonen als inspiratiebron om samen te werken, om ideeën op te doen, om geld te verwerven en om lastig te vinden. Lastig, bijvoorbeeld wanneer de 'uit Europa afkomstige regels' (maar altijd in nationale voorschriften omgezet) voorschrijven, dat we onze manier van handelen moeten wijzigen. Maar ook handig, bijvoorbeeld wanneer na hard voorbereidend werk een aanvraag voor een subsidie voor een project in één van onze steden wordt toegekend.
Wij G4 geloven in de EU. Een beter instrument hebben we in Europa immers niet gevonden om in de toekomst in vrede en voorspoed te leven. De Europese samenwerking voorkwam in de twintigste eeuw een Derde Wereldoorlog – dankzij de EU is onze horizon sterk verbreed, is onze welvaart sterk gestegen, zijn onze mogelijkheden om samen te werken zeer toegenomen, weten we hoe men het elders doet en komen anderen bij ons onze manieren van doen bekijken, vinden onze idealen een goede voedingsbodem, enzovoort, enzovoort.
Natuurlijk gaat dat niet allemaal van een leien dakje en natuurlijk zijn we het niet met alle Europese beleidsdaden eens. In ons land en in Frankrijk sprak recent een meerderheid van de kiezers uit, dat NIET wordt ingestemd met de voorgelegde Europese 'grondwet'.
Maar toch: er is geen weg terug uit de EU. Hoe dan verder?
Over dit soort zaken gaat dit magazine. Het referendum als onderdeel van de discussie over Europese governance. Maar ook andere Europese dossiers zullen de revue passeren: mededinging, uitbreiding, structuurfondsen, noem het hele EU-jargon maar op.
In dit eerste nummer komen ook onze mensen in Brussel aan het woord. Om onze vertegenwoordiging in Brussel letterlijk een gezicht te geven. De makers van G4 in Europa streven naar leesbare verhalen over Europa voor de specialisten én de niet-specialisten. Ik wens ze daarbij veel succes.
Europa is te belangrijk om aan alleen de kenners over te laten.

Job Cohen

Burgemeester van Amsterdam, voorzitter van de G4 in 2005

amsterdam - den haag - rotterdam - utrecht

4

G4 in Europa

Dit is de eerste uitgave van G4 in Europa. Via dit blad willen de vier grootste steden van Nederland inzicht geven in de relatie tussen de gemeenten en de Europese Unie.

4 steden in Europa

Lobby in Brussel

Samenwerken nuttig en noodzakelijk

Waarom een G4-kantoor?

De Europese Unie telt vele steden die een vinger in de Brusselse pap willen. Metropolen als Londen, Parijs en Berlijn zijn zo groot en sterk dat ze altijd op aandacht kunnen rekenen. Voor de Nederlandse steden geldt dat minder, ook als ze Utrecht, Rotterdam, Den Haag of zelfs Amsterdam heten. Samen zijn de vier grote Nederlandse steden ineens wel een speler om rekening mee te houden.

Het belang van de EU voor nationale en lokale overheden is bijzonder groot: naar schatting vijftig procent van alle nieuwe nationale wetgeving is gebaseerd op Europese regels. Dus is het steeds belangrijker om 'erbij te zijn', dichtbij de bron van de regels die zoveel invloed hebben op het dagelijks leven in de steden. De vier grote steden leggen gezamenlijk veel meer gewicht in de schaal dan wanneer ze los van elkaar de belangen van hun stad behartigen. Dat is de reden waarom de G4 sinds 2003 in Brussel een gezamenlijk kantoor hebben.

In het G4-kantoor hebben de steden een vaste vertegenwoordiger die drie of vier dagen per week in Brussel verblijft. De lobbyisten werken samen op basis van gelijkwaardigheid en zijn in dienst van hun eigen stad. Onderwerpen als structuurfondsen en ICT-beleid worden verdeeld tussen de steden: één lobbyist is aanspreekpunt en houdt de anderen op de hoogte van de ontwikkelingen. De lobbyisten trekken vrijwel altijd gezamenlijk op.

De G4-lobbyisten brengen niet alleen de steden naar Brussel. Ze willen ook het Europees bewustzijn in de steden verruimen. Het kantoor staat daarom open voor 'Europese' vergaderingen van bestuurders en ambtenaren uit de vier grote steden. De lobbyisten openen deuren bij EU-instellingen en organiseren ontvangsten en (internationale) ontmoetingen over belangrijke thema's als veiligheid, gezondheid en werkgelegenheid.
U kunt het G4-kantoor bellen voor meer informatie.

Informatie:
Romee Pameijer,
tel. 0032 (0)2 737 1030

Amsterdam **Lo Breemer**

'Het werkt echt'

Amsterdam was de eerste Nederlandse stad met een eigen lobbykantoor in Brussel. Lobbyist Lo Breemer is Europeaan in hart en nieren. Hij is gedetacheerd vanuit het Amsterdamse bureau Eurolink.

Het Amsterdamse lobbykantoor in Brussel wordt vanaf het begin in 1999 bemand door Lo Breemer. Hij vindt dat de samenwerking sinds 2003 met Utrecht, Den Haag en Rotterdam "pure meerwaarde" oplevert. "Iedere lobbyist brengt eigen kennis en kunde mee waarvan we allemaal gebruik kunnen maken. Den Haag loopt voor op het gebied van ICT-beleid, Rotterdam heeft grote kennis van de structuurfondsen, terwijl ik me druk maak over bijvoorbeeld ruimtelijke ordening in de Europese Unie en veel weet over de uitbreiding van de EU."

Breemer gelooft niet alleen in de G4-samenwerking, maar ook in het nut en de noodzaak van de Europese Unie. "Het eerste doel van de Europese samenwerking was het voorkomen van een derde wereldoorlog in de twintigste eeuw. Dat doel is gehaald.
Ik geloof daarom nog steeds in Europa en in de uitbreiding van de EU. Samenwerken lost niet alle problemen tussen geloven en culturen op, maar ze worden wel gemakkelijker bespreekbaar."

Contact

Zijn uitgebreide netwerk en zijn vermogen om mensen "als een soort oliemannetje" met elkaar in contact te brengen noemt Breemer zijn sterkste punt. "Europarlementariërs die bijvoorbeeld moeten beslissen over de nieuwe milieurichtlijnen, willen graag weten wat er in onze G4-steden leeft. Voor de steden is het belangrijk om contact te hebben met de juiste europarlementariërs, zodat ze kunnen proberen om invloed op de besluitvorming uit te oefenen. Dan is het handig om snel te weten wie waar over gaat binnen de EU en binnen de steden. Daarvoor is ons netwerk belangrijk: wij kunnen relaties leggen en de juiste mensen met elkaar in contact brengen." Naast de Nederlandse lobby in Brussel is het voor de vier belangrijk om de EU te 'verkopen' aan hun achterban in de vier grote steden. In Amsterdam houdt Breemer zich daar samen met zijn collega's van bureau Eurolink mee bezig. Breemer: "Amsterdam heeft meer dan vijftig diensten en stadsdelen die allemaal hun eigen beleid mogen voeren. Eurolink houdt periodieke gespreksronden met bestuurders en ambtenaren om ze op de EU gericht te krijgen. Ze benaderen de EU nu nog vaak als 'geld': hoeveel betalen we en wat krijgen we daarvoor terug? Terwijl het veel meer gaat over regelgeving, samenwerken en het stellen van gezamenlijke doelen."

Zendingswerk

Lobbyen in Europese context is volgens Breemer erg moeilijk. "De stedelijke achterban weet vaak niet precies wat er in Europa speelt en houdt de eigen kaarten strak tegen het lichaam. En als de G4-lobbyisten omgekeerd met een Europees onderwerp aan komen zetten waarvan wij vermoeden dat het bij ons ook moet spelen, is de achterban wel eens niet geïnteresseerd. En soms krijgen wij de schuld van iets waar we part noch deel aan hebben. Een recent Amsterdams voorbeeld: toen de plannen rond het stationseiland en IJburg 2 werden afgekeurd door de Raad van State, kregen we te horen dat het de schuld was van Europa en dus dat wij niet voldoende als doorgeefluik hadden gefunctioneerd. Dat het hier over besluiten ging die jaren tevoren mede door de Nederlandse ministers waren goedgekeurd en waarover inmiddels Nederlandse regelgeving bestond die gehandhaafd werd door de Raad van State, was voor ons wel erg relevant, maar voor de critici niet. Er valt voor ons nog heel veel zendingswerk te verrichten, maar de achterban is erg bereid om het belang van de Europese Unie te erkennen."

Ontdekkingsreizen

Voor veel Nederlandse ambtenaren en politici is de EU onontgonnen terrein. Daarom organiseren de G4-lobbyisten regelmatig ontdekkingsreizen door Brussel. Breemer: "Ik heb bijvoorbeeld mensen van de Amsterdamse GG en GD uitgenodigd om ze hier te laten zien wat er speelt op het gebied van de EU en gezondheid. Ik heb ze in contact gebracht met een relevante europarlementariër, iemand van de Permanente Vertegenwoordiging en van de Europese Commissie. Omdat ik ook altijd iets extra's probeer te doen had ik in dit geval een medewerker van Eurocities (de 'vakbond' van gemeenten in de EU) en van de Londense GG en GD uitgenodigd.

> *Bestuurders en ambtenaren benaderen Europa nu nog vaak als 'geld'.*

Die laatste omdat ik weet dat ze daar heel actief zijn met beïnvloeden en toepassen van Europese regelgeving. Die ontmoetingen waren een groot succes. De Amsterdammers hebben er nieuwe ideeën aan overgehouden, de EU is een stuk minder abstract voor ze geworden en er is nu contact tussen collega's in Amsterdam en Londen. Op andere beleidsterreinen leggen we ook dit soort relaties, meestal in G4-verband.
Ik vind het fantastisch om met allerlei nationaliteiten te werken aan de ontwikkeling van de grote steden in Europa. Het werkt echt."

Lo Breemer
Brussel: tel. 0032 (0)2 732 2399, amsterdam@g-4.be. Amsterdam: bureau Eurolink (Economische Zaken): tel. 0031 (0)20 552 2923.

Den Haag **André van der Meer**

Je moet hier gewoon zijn

Van huis uit houdt André van der Meer zich bezig met de onderwerpen ICT en de informatiesamenleving. Hij zag al jaren geleden in dat 'Brussel' steeds belangrijker werd en zocht daarom regelmatig contact met collega's uit andere Europese steden. Aanvankelijk alleen voor zijn eigen vakgebied, maar in de loop van de tijd kwamen er steeds meer onderwerpen bij. Toen Den Haag een vertegenwoordiger zocht voor het G4-kantoor in Brussel, lag het dan ook voor de hand dat hij de overstap zou maken.

André van der Meer is drie tot vier dagen per week in Brussel te vinden. Van der Meer: "Er is gigantisch veel te doen, je moet hier gewoon zijn. Toen ik tegen mijn bestaande relaties in Brussel zei: ik ga ook in Brussel werken, was het alsof er een knop om ging. Eerst was ik van een andere stad, nu ben ik onderdeel van hetzelfde concern en stadsgenoot. Als ik met een ambtenaar van de Europese Commissie wil praten, kan ik dat veel sneller regelen dan vanuit Den Haag. In Brussel kom je elkaar overal tegen, het contact is wezenlijk anders."

De steden zetten in op onderwerpen die dicht bij hun inwoners staan.

Verdelen

Van der Meer werkt voor de gemeente Den Haag, maar hij voelt zich echt een G4-medewerker. "Ik stel me tegenwoordig altijd voor als iemand van de G4 in Brussel. Bij het leeuwendeel van ons werk gaat het om gemeenschappelijke zaken. We kunnen daarom heel goed de taken verdelen: ik hoef vrijwel niets te doen aan de structuurfondsen, want daarvoor is Hans Verdonk verantwoordelijk. Ik vertrouw erop dat hij zijn dossier goed doet en nog belangrijker: mijn achterban vertrouwt daar ook op. We zijn echt een team, zeker tegenover bijvoorbeeld de Europese Commissie of het Europees Parlement. Daar weten ze dat onze steden niet afzonderlijk hoeven te benaderen. We trekken samen op."

Mijn dossiers zijn onder meer governance en 'Lissabon'. Governance gaat vooral over de verhoudingen tussen de bestuurslagen: hoe kunnen lagere overheden meer invloed en zeggenschap in Brussel krijgen zodat over bepaalde onderwerpen geen besluitvorming plaatsvindt voordat de regio's of gemeenten gehoord zijn. Het gaat bijvoorbeeld om punten als waar je wel en niet mag bouwen. Daarover willen de steden een flinke vinger in de pap hebben."

Dichtbij

Het Lissabondossier gaat over innovatie en werkgelegenheid. Van der Meer: "De doelstelling is het versterken van de Europese economie door te investeren in ICT en innovatie. Wij als G4 zeggen: investeer in de grote steden want dat heeft een groot effect op de werkgelegenheid, de economische groei en de sociale samenhang. Je merkt dat op het niveau van de nationale regeringen vooral wordt gesproken over kosten van pensioenen en lonen. Dat is natuurlijk goed en begrijpelijk, maar als steden zetten wij veel meer in op onderwerpen die dicht bij onze inwoners staan: scholing, ondersteuning van het midden- en kleinbedrijf, het voorkomen van drop-outs."

Het is duidelijk: André van der Meer is een enthousiaste G4-vertegenwoordiger. "Het is fantastisch leuk om in dit team te werken en het is boeiend om de internationale dimensies van onderwerpen te zien. Het werk is soms wel heel complex. Bijvoorbeeld voor het Lissabondossier hebben we met ruim 35 mensen uit de vier steden gewerkt aan een gezamenlijke verklaring aan de Nederlandse regering. Zo'n verklaring staat dan als een huis en wordt door de vier colleges van B en W van harte ondersteund. We hebben mensen uit verschillende sectoren in vier gemeenten tot samenwerking weten te krijgen. Dat is zeer bevredigend."

André van der Meer
tel. 0032 (0)2 737 1032 (Brussel) en 0031 (0)70 353 2714 (Den Haag); a.vandermeer@g-4.be.

Rotterdam **Hans Verdonk**

G4 nadrukkelijke speler in Brussel

"Er zijn en gezien worden", dat is volgens Hans Verdonk een belangrijk argument om in Brussel een G4-kantoor te hebben. "Mensen uit het Brusselse circuit bellen je veel gemakkelijker voor een afspraak dan wanneer je uit Rotterdam moet komen. Iedereen weet het G4-kantoor te vinden."

Een ander argument voor het G4-kantoor in Brussel is volgens de Rotterdamse lobbyist de toegangspas voor het Europees Parlement. "Alleen officieel in Brussel gestationeerde bureaus hebben permanent toegang tot het Europees Parlement. Heb je hier geen bureau, dan moet je altijd uitgenodigd worden door een Europees Parlementariër. Nu kunnen we heel gemakkelijk aanschuiven bij vergaderingen van het parlement."

Verdonk houdt zich al twaalf jaar bezig met Europese zaken. Aanvankelijk voornamelijk vanuit Rotterdam, maar sinds 2001 is hij in Brussel gestationeerd. Een van de kenmerken van het werk is volgens Verdonk "dat zakelijk en privé voortdurend door elkaar lopen. De mensen waarmee je in vergaderingen overlegt zie je 's avonds op zakelijke recepties en diners. Ook in je vrije tijd kom je vooral mensen uit andere landen tegen die voor hun werk naar Brussel zijn gekomen. Wat dat betreft is Brussel een smeltkroes van internationale ambtenaren, bestuurders en lobbyisten. Dat is een heel leuke kant van dit werk."

Kracht

Hij is zeer goed te spreken over de samenwerking binnen het G4-kantoor. "Samen zijn we een nadrukkelijke speler in Brussel. We zijn effectief omdat we kunnen bouwen op de succesvolle samenwerking van de vier grote steden in Nederland. Onze kracht is de bundeling van expertise en ervaringen en de verdeling van dossiers over de vier steden. Mijn dossiers zijn op dit moment: structuurfondsen, openbare orde en veiligheid en economische kansenzones. Voor die zaken ben ik aanspreekpunt en uithangbord. Om de twee weken hebben we op dinsdag een G4-overleg met alle collega's in Brussel. Dan stemmen we af hoe de samenwerking loopt en hoe de voortgang is van de dossiers."

Een belangrijk doel van de G4-lobbyisten is dat ze in een vroeg stadium invloed uitoefenen op nieuw beleid en op de inhoud van richtlijnen en verordeningen. Voor Verdonk gaat het op het moment vooral om de structuurfondsen: de Europese potten met geld voor economische, fysieke en sociale investeringen. In 2007 beginnen deze fondsen aan een nieuwe ronde. Van 2000 tot en met 2006 profiteren de G4-steden mee voor 150 miljoen euro.

Agenda

Verdonk: "De vraag is nu: hoe kunnen we zorgen dat de G4 ook in de nieuwe periode geld krijgen? Wij proberen het onderwerp in onze eigen steden op de agenda te zetten en tegelijkertijd zoveel mogelijk middelen voor de G4 te verkrijgen. We reageren op voorstellen voor de regelgeving van de structuurfondsen en proberen het onderwerp 'stad' voor het voetlicht te krijgen zodat de Europese Commissie dat goed meeneemt in de definitieve besluiten. Dat doen we niet alleen, we betrekken er vanuit de steden zoveel mogelijk deskundige ambtenaren bij. Onze rol is uitgespeeld op het moment dat de teksten definitief en de middelen verdeeld zijn. Dan zijn de collega's in de steden weer aan zet."

Hans Verdonk
tel. 0032 (0)2 737 1031; h.verdonk@g-4.be

Hoe kunnen we zorgen dat de G4 ook in de nieuwe periode geld krijgen?

amsterdam - den haag - rotterdam - utrecht

Utrecht **Simone van Raak**

Eén keer vier of vier keer één?

Nederlandse ambtenaren en bestuurders zijn zich niet altijd bewust van het grote belang van de Europese Unie. In Utrecht werkt Simone van Raak aan de kennis en bewustwording van haar collega's. Daarnaast behartigt ze de belangen van haar stad en de G4 vanuit het G4-kantoor in Brussel.

Simone van Raak werkt in Utrecht bij de afdeling Bestuurlijke en Internationale Zaken. Van Raak: "Vorig jaar heeft mijn afdeling binnen de gemeente een Europa-enquête gehouden met vragen over hoe bekend men is met de Europese regelgeving en hoeveel contacten men heeft met ambtenaren bij de EU en in andere Europese steden. Redelijk veel mensen bleken te weten dat de EU belangrijk is, maar men is nog op zoek naar de betekenis daarvan voor het dagelijks werk. Daarom hebben we nu als doel om meer collega's mee te laten doen in Europese projecten. We houden gesprekken met ambtenaren en bestuurders over waar de gemeente volgens de Europese normen aan moet voldoen en we geven voorlichting aan ambtenaren die meer willen weten over bijvoorbeeld Europese subsidies."

Het G4-kantoor organiseert werkbezoeken voor bestuurders en ambtenaren.

Staatssteun

Naast de lobbyactiviteiten voor de EU in eigen stad heeft Utrecht een plaats in het G4-kantoor. Van Raak: "Utrecht is verantwoordelijk voor de dossiers staatssteun, aanbesteden en het Europees Sociaal Fonds (ESF). Voor het ESF houden we ons bezig met de uitvoering in de huidige financiële periode omdat er voorheen veel geld bleef liggen. Bij aanbesteden gaat het om wat er aan regelgeving uit Brussel komt en hoe de G4 daar invloed op kunnen uitoefenen. Hetzelfde geldt voor het dossier staatssteun. Eurocommissaris Kroes heeft voorstellen gedaan om de regels op het gebied van staatssteun te moderniseren. Het is dan van belang dat de steden zich laten horen. Als G4-kantoor brengen we de betrokken mensen in de vier steden bij elkaar en proberen gezamenlijk een reactie op nieuwe ontwikkelingen te formuleren. De ene keer loopt dat beter dan de andere. Mensen moeten elkaar leren kennen en zich bewust worden van het belang van de Europese regels voor gemeenten. Ze moeten Europese zaken vaak naast hun gewone werk doen."

Van Raak is overtuigd van de meerwaarde van het G4-kantoor. "Het is heel efficiënt, we weten elkaar goed te vinden en delen veel informatie. Dat je met vier steden samenwerkt, komt sterk over in de buitenwereld. Bij grote onderwerpen als de structuurfondsen heeft het echt geen zin om als stad alleen bij de EU te gaan lobbyen. Je kunt met vier steden ook meer stedelijke belangen in Brussel behartigen. Natuurlijk werkt de G4-samenwerking niet voor alle onderwerpen. Soms ben je zelfs elkaars concurrent. Als Utrecht bijvoorbeeld culturele hoofdstad van Europa wil worden, dan hebben de andere drie steden daar niets mee van doen. Andersom heeft Rotterdam een sterke haven en speelt dat onderwerp bij ons natuurlijk een stuk minder. Soms zijn we vier keer één, andere keren is het één keer vier."

Werkbezoeken

Om de belangen van de stad goed te behartigen, nodigen we ook regelmatig europarlementariërs uit voor een bezoek aan Utrecht. Van Raak: "We laten ze graag zien waar we in de stad mee bezig zijn en wat voor ons belangrijk is. Daarnaast organiseren we als G4-kantoor in Brussel regelmatig werkbezoeken voor bestuurders en ambtenaren. De werkbezoeken zijn gericht op het verstrekken van informatie over belangrijke Europese ontwikkelingen en de relatie met de dagelijkse praktijk in de steden. Ze bieden ook een goede gelegenheid om kennis te maken met ambtenaren en bestuurders van de Europese Commissie, het Europees Parlement en met andere Brusselse contactpersonen. Dat is een belangrijke activiteit om meer mensen bij de EU te betrekken."

Simone van Raak
Brussel: tel. 0032 (0)2 737 1033, utrecht@g-4.be; Utrecht: afdeling Bestuurlijke en Internationale Zaken: tel. 0031 (0)30 286 1013.

De belangrijkste G4-dossiers

De G4-vertegenwoordigers hebben de voor hun steden belangrijkste dossiers onder elkaar verdeeld. Per dossier is meestal één lobbyist aanspreekpunt.

Structuurfondsen
Zie het artikel op pagina 10 voor uitgebreide informatie.
Contactpersoon: *Hans Verdonk*

Lissabonstrategie
In Lissabon spraken de lidstaten af dat de EU zich moet ontwikkelen tot de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie van de wereld. De G4 willen beleid en regelgeving beïnvloeden en deelnemen aan voor de steden relevante programma's.
Contactpersoon: *André van der Meer*

Governance
Over de verhoudingen tussen de bestuurslagen in de EU. Hoe kunnen lagere overheden meer invloed krijgen op het beleid van de EU?
Contactpersonen: *Lo Breemer en André van der Meer*

Openbare orde en veiligheid
De G4 stimuleren de beleidsvorming binnen de EU en kijken op welke punten een inbreng vanuit de grote steden wenselijk en mogelijk is.
Contactpersoon: *Hans Verdonk*

Milieu
Milieumaatregelen hebben invloed op de leefomgeving in de steden. De G4 willen de beleidsvorming met eigen voorstellen beïnvloeden en overregulering voorkomen.
Contactpersoon: *André van der Meer*

Diensten van algemeen belang
Telecom, gas, elektriciteit en openbaar vervoer zijn diensten van algemeen belang. Nieuwe wetgeving kan grote gevolgen hebben voor de algemene dienstverlening.
Contactpersoon: *Hans Verdonk*

Aanbestedingen
Vanaf € 236.945,- zijn gemeenten verplicht om het inkopen van producten en diensten Europees aan te besteden.
Contactpersoon: *Simone van Raak*

Staatssteun
De EU verbiedt staatssteun wanneer deze de concurrentieverhoudingen verstoort en de handel tussen lidstaten belemmert.
Contactpersoon: *Simone van Raak*

amsterdam - den haag - rotterdam - utrecht

Europarlementariër **Sophie in ‘t Veld**

‘Europa is een hoeraverhaal’

Europarlementariër Sophie in ‘t Veld voelt zich zeer betrokken bij de Nederlandse decentrale overheden. “Het is ontzettend belangrijk dat de grote steden actief meedoen in Europa. Decentrale samenwerkingsverbanden hebben de toekomst in Europa, vooral de nieuwe lidstaten hebben dat heel goed door. Bureaus als het G4-kantoor schieten als paddenstoelen uit de grond.”

Het Europees Parlement is zo groot dat je er gemakkelijk kunt verdwalen. Er lopen sinds de uitbreiding in 2004 732 europarlementariërs rond, hun medewerkers, lobbyisten, ambtenaren en politici uit alle landen van de EU, en dan zijn er nog de cateraars, beveiligers, televisieploegen. “Van hoogblonde Finnen tot besnorde Bulgaren”, zoals Sophie in ‘t Veld het veelkleurige gezelschap beschrijft. “Het is een microkosmos waarin culturen goed samenwerken.” Zelf is ze sinds 1994 onderdeel van het Brusselse leven. Ze begon als assistent van D66-europarlementariër Johanna Boogerd en werkte daarna als secretaris van de liberale ELDR-fractie in het EU-Comité voor de Regio’s. Sinds 2004 is ze de enige D66-europarlementariër.

Paddenstoelen

De Europese Unie wordt steeds groter. Met Roemenië en Bulgarije erbij zijn er binnenkort 27 lidstaten. Worden de G4-geluiden nog wel gehoord in die steeds grotere massa? Zeker wel, vindt In ‘t Veld. Decentrale overheden kunnen “juíst nu” een grote rol spelen. “Decentrale samenwerkingsverbanden hebben de toekomst in Europa, vooral de nieuwe lidstaten hebben dat heel goed door. Bureaus als het G4-kantoor schieten als paddenstoelen uit de grond. Je krijgt een dicht netwerk van dorpen, steden en provincies die zich verenigen voor hun belangen in Europa. Hun stem wordt steeds beter gehoord. Als 350 steden samen een verklaring over luchtkwaliteit ondertekenen, legt dat gewicht in de schaal. Dat is belangrijk want de Nederlandse steden hebben op veel terreinen meer gemeen met bijvoorbeeld Lyon, Helsinki of Leipzig dan met de Nederlandse regering. Een land is niet één homogene massa. Beleidsmakers moeten de reflex ontwikkelen dat ze standaard de decentrale overheden om hun mening vragen bij de ontwikkeling van nieuw beleid.”

Boterhammen

In ‘t Veld is enthousiast over het belang van decentrale samenwerkingsverbanden. Wat vindt ze van het G4-kantoor? “Het G4-kantoor rekent af met het stereotiepe beeld van de Nederlandse ambtenaar die ‘s morgens met zijn boterhammen naar Brussel komt en direct na de vergadering weer naar huis gaat. De lobby is veel professioneler geworden. Een paar jaar geleden kwam ik een ambtenaar van een grote stad tegen die al jaren twee dagen per week in Brussel bleek te werken. Ik had hem nooit eerder gezien omdat hij alleen in zijn kantoor achter de pc en telefoon zat. Zo gaat het nu niet meer. Een goede lobbyist heeft en onderhoudt een uitgebreid netwerk, beweegt zich in het informele circuit van recepties en diners en is heel goed op de hoogte van de laatste ontwikkelingen. Hij schotelt mij op het juiste moment stukken met standpunten in hapklare vorm voor. Niet te dik en niet op het laatste moment. Dossiers van vijfhonderd pagina’s kan ik echt niet lezen.”

De G4-lobbyisten zijn volgens In ‘t Veld goed bezig op het punt van beleidsbeïnvloeding en het lobbyen voor de belangen van de eigen steden. Niettemin heeft ze wel wat opbouwende kritiek. “Ze kunnen nog zichtbaarder en effectiever worden, ik zie ze niet zo vaak. De lobbyisten zijn sterk gericht op beïnvloeding van de Europese Commissie, maar het Europees Parlement wordt steeds meer medewetgever en een gelijke partner van de ministerraad. Besluiten worden niet meer zo vaak achter gesloten deuren genomen door mannen met dikke sigaren. De lobbyisten zouden ook meer moeten terugkoppelen naar hun thuisbasis. Op dat punt is winst te behalen, maar dat kan alleen als de top van Nederlandse overheidsorganisaties zelf inziet hoeveel waarde informatie van de EU heeft. Dat is een kwestie van cultuur. Een burgemeester als Ivo Opstelten uit Rotterdam is een voorbeeld van hoe het moet. Die gooit zich met zijn hele gewicht in voor de stad belangrijke zaken en drukt er zijn stempel op. Ook hoge ambtenaren kunnen die rol spelen.”

Profileren

Het G4-kantoor is een zinvolle investering die de stadsbesturen er “dubbel en dwars” uit halen, aldus In ‘t Veld. Met welke onderwerpen kunnen de steden zich profileren? “Zeer actueel is het initiatief ‘betere wetgeving’. De Europese Commissie wil een heleboel wetten aanpassen of zelfs schrappen. Daar kunnen de decentrale overheden op inspringen en zeggen van welke wetten ze last hebben. Met het Lissabondossier (het beter functioneren van de interne markt, innovatie, duurzaamheid) hebben de decentrale overheden op allerlei manieren te maken, bijvoorbeeld door het wegtrekken van werkgelegenheid naar China. De decentrale overheden moeten erover nadenken hoe ze andere werkgelegenheid naar hun gebied toe kunnen trekken. Ook de herziening van de staatssteun waar commissaris Neelie Kroes zich mee bezig houdt is belangrijk. Publieke diensten moeten aan de staatssteunregels voldoen, maar voor kleine voorzieningen als ziekenhuizen en corporaties zijn de regels iets praktischer geworden. Ik hoop ook dat de decentrale overheden hun stem laten horen in het debat over waar het heen moet met Europa. Dat geluid heb ik gemist in het referendumdebat.”

Tot slot zegt In ‘t Veld dat ze hoopt dat Nederland zijn naar binnen gekeerde en argwanende houding laat varen. “Ik wil graag dat we weer voorop gaan lopen in Europa en zelf ideeën ontwikkelen over de grote uitdagingen voor de 21ste eeuw: milieu, economie, integratie. Die onderwerpen moeten we in Europees verband aanpakken. Europa is al ruim vijftig jaar een echt hoeraverhaal als het gaat om democratie, vrede, welvaart en de toegankelijkheid van voorzieningen als onderwijs en gezondheidszorg.”

Dossiers van vijfhonderd pagina’s kan ik echt niet lezen.

Zetelverdeling Europees Parlement

Vanaf 20 juli 2004 telt het Europees Parlement 732 leden. De zetelverdeling over de landen is als volgt:

Duitsland	99
Frankrijk, Italië, Verenigd Koninkrijk	78
Polen, Spanje	54
Nederland	27
België, Griekenland, Hongarije, Portugal, Tsjechië	24
Zweden	19
Oostenrijk	18
Denemarken, Finland, Slowakije	14
Ierland, Litouwen	13
Letland	9
Slovenië	7
Cyprus, Estland, Luxemburg	6
Malta	5

Structuurfondsen belangrijk voor G4

De Nederlandse rijksoverheid wil niet langer in aanmerking komen voor gelden uit de nieuwe Europese structuurfondsen. Toch zou er tussen 2007 en 2013 wel eens tussen de 1,5 en 2,5 miljard euro naar Nederland toe kunnen komen. Wie dit geld krijgt en waar het aan besteed moet worden: dat is nog volop in discussie. Uiterlijk eind maart 2006 moet de Europese Raad hierover een besluit nemen. Er lijkt in elk geval een specifiek programma voor de G4 te komen.

“Met ingang van 2007 zal, indien Nederland middelen uit de structuurfondsen ontvangt, voor de G4 (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht) een apart stedelijk programma tot stand komen. De Tweede Kamer wordt in 2006 over de invulling van dit programma nog nader geïnformeerd”, zo is te lezen in de Miljoenennota 2006. In de huidige periode (2000-2006) lopen in de G4 acht Europese programma’s voor acht wijken. Met ruim 145 miljoen euro Europees geld worden in deze wijken sociale achterstanden aangepakt en krijgen de wijken een economische impuls.

De Europese middelen voor dit doel komen uit de structuurfondsen. Ze zijn een aanvulling op de middelen van de G4 zelf en op het Nederlandse grotestedenbeleid. Hoewel bescheiden qua omvang, levert het geld van de EU een wezenlijke bijdrage aan de structuurversterking in de betrokken wijken. De programma’s zijn zeer succesvol, zoals ook de Europese Commissie nadrukkelijk heeft aangegeven.

Prioriteit

Dat de Commissie dit serieus meent, blijkt wel uit haar voorstellen voor het toekomstige regionale beleid in het zogenaamde Derde Cohesierapport. Daarin werd voor het eerst een prominente plaats voor stedelijk beleid ingeruimd. De steden staan vermeld als de motoren van de Europese economie, maar ook als plaats waar allerlei problemen samenkomen. Deze zienswijze vraagt om veel meer middelen dan het geval is bij de kleinschaliger stedelijke initiatieven die nu in uitvoering zijn.
Het lastige is dat zes oude lidstaten inzetten op een stevige beperking van de Europese begroting. In deze discussie is weinig ruimte om de inkrimpende middelen voor nieuwe thema’s in te zetten. Daar komt bij dat drie van deze zes lidstaten, te weten Nederland, het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk ook de grootste pleitbezorgers voor stedelijke aandacht zijn.

Wel beleid maar geen geld is een boodschap die niet echt aanslaat. In de uitwerking van de voorstellen in de concrete verordeningen is dat duidelijk te merken. Het voorstel van de Europese Commissie beperkt de stedelijke aandacht sterk tot het traditionele achterstandsbeleid. De door de steden zeer gewenste inzet op economische kansen ligt in de voorstellen van de Commissie vooralsnog geheel bij de regio’s. Wel is voorgesteld dat in de toekomstige programma’s een lijst met steden wordt opgenomen die voor steun uit de structuurfondsen in aanmerking dienen te komen, maar de lidstaten menen dat zij zelf wel bepalen hoe met hun steden rekening gehouden kan worden.
Op basis van overleg met de nationale overheden heeft de Europese Commissie in juli 2005 het ‘Strategisch kader voor de inzet van de structuurfondsen’ opgesteld. De stedelijke aandacht is hierin nog verder gereduceerd tot een ‘sluitpost overigen’, waarbij de stedelijke inzet uitsluitend wordt bepaald door de regio’s. Dat is in de Nederlandse verhoudingen vanzelfsprekend ondenkbaar.

G4-lobby

De G4 hebben zich de afgelopen jaren nadrukkelijk ingezet om binnen het regionale beleid van de EU meer aandacht voor de steden te realiseren. Deze lobby is al in 2000 gestart. Toen lag de nadruk op het zichtbaar maken van de resultaten om zo de weg te bereiden voor de gewenste beleidsinzet na 2006. Lobby is vaak een zaak van zitvlees en zeer lange adem, maar ook een zaak van het vormen van coalities. Samen met andere steden in Eurocities (het Europese netwerk van ruim 120 grote steden) en via de stedelijke vertegenwoordigingen in Brussel die samenwerken in Cities for Cohesion is gelobbyd voor aandacht voor de steden in de Europese documenten. Daarbij bleken de ervaringen die de G4 hebben opgedaan met het Nederlandse grotestedenbeleid van grote waarde. Nog belangrijker was dat burgemeesters uit alle delen van Europa een consistent geluid lieten horen. Dat steden in het Derde Cohesierapport een prominente plaats kregen, was dan ook het onvermijdelijke gevolg.

Met dit succesvolle resultaat was de lobby echter verre van voltooid. Met het slechten van deze zeer belangrijke eerste barrière werd ook de tegenstand georganiseerd. Om de afgezwakte stedelijke dimensie in de verordeningen en het strategisch kader om te buigen, moest de lobby verscherpt op verschillende borden worden gespeeld. Door gecoördineerd overleg tussen de stedelijke netwerken en de europarlementariërs van de behandelende commissie kon een belangrijke stap voorwaarts worden gemaakt. De stedelijke achtergrond van de rapporteurs over de verordeningen en verschillende andere leden van deze commissie zorgde voor herkenning van de stedelijke standpunten in plaats van de in het verleden vaak gebruikelijke weerstand. Ook de oprichting van de door de steden gevraagde EP Intergroup Urban/Housing draagt ertoe bij dat de stedelijke vraagstukken stevig worden geagendeerd. Door de stedelijke aandachtspunten tegelijkertijd bij verschillende lidstaten aan te kaarten, werden ook door de Raadswerkgroep substantiële verbeteringen in de verordeningen aangebracht. De voor het regionaal beleid verantwoordelijke Europees commissaris Danuta Hübner heeft bovendien nog laten weten een apart stedelijk hoofdstuk in haar strategisch kader uit te werken en de rol van de steden in het regionale beleid in kaart te brengen.

Of de G4 in de nieuwe financiële periode geld zullen ontvangen uit de structuurfondsen, is niettemin nog steeds verre van duidelijk. De Nederlandse regering zet in op het afschaffen van de structuurfondsen voor rijke landen. Al vanaf het begin hebben de G4 duidelijk gemaakt dit rijksstandpunt als uitgangspunt te nemen. Toch is de verwachting dat de Europese Commissie een substantieel bedrag voor Nederland zal reserveren. Hoewel dat aanzienlijk minder wordt dan in de huidige periode, is het toch van groot belang dat deze middelen optimaal aansluiten bij onze eigen prioriteiten en volledig benut kunnen worden.
In overleg met het rijk en samen met de VNG hebben wij nadrukkelijk op de knelpunten in de Europese kaders gewezen.
Ten slotte hebben we als G4 ook aangegeven hoe de Europese structuurfondsen op stedelijk niveau uitgewerkt kunnen worden. Op basis van onze ervaringen met de Doelstelling 2- en URBAN II-programma’s en op basis van de stedelijke actieprogramma’s voor de komende jaren hebben de G4 het Europamanifest ‘De stad in de EU. De EU in de stad’ opgesteld. Dit manifest is in juli 2005 door de colleges van burgemeester en wethouders van de G4 vastgesteld. Het vormt de basis voor de onderhandelingen met het rijk over de invulling van het uiteindelijke G4-programma, wanneer Nederland inderdaad middelen uit de structuurfondsen blijft ontvangen.

Hans Verdonk *tel. 0032 (0)2 737 1031*
h.verdonk@g-4.be
Meer informatie over de structuurfondsen: http://europa.eu.int/netherlands, ‘Het ABC van de Europese Unie’

Met steun uit de Europese structuurfondsen worden oude vervallen panden opgeknapt tot bedrijfshuisvesting voor bijvoorbeeld starters en kleinschalige bedrijfjes.

Investeringen in culturele voorzieningen, zoals de huisvesting van het Onafhankelijk Toneel in de Rotterdamse wijk Delfshaven (foto links), verhogen de aantrekkelijkheid van het gebied voor bewoners en bedrijven en geven een belangrijke economische spin-off.

Wat zijn structuurfondsen?

De EU geeft financiële steun aan nauwkeurig omschreven geografische gebieden en sociale groepen die duidelijke problemen en achterstanden kennen. Deze steun komt uit de structuurfondsen en het Cohesiefonds. De voor de G4 relevante fondsen zijn het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) en het Europees Sociaal Fonds (ESF). De EU-begroting voor de periode 2000–2006 heeft in totaal 195 miljard euro beschikbaar voor de structuurfondsen. In de vier grote steden ontvangen in de periode 2000-2006 acht wijken in totaal 145 miljoen euro. Zes wijken maken deel uit van het Doelstelling 2-programma Stedelijke Gebieden.
In twee gevallen gaat het om URBAN II-programma’s.

Europamanifest G4

In het Europamanifest ‘De stad in de EU. De EU in de stad’ werken de G4 hun wensen en ideeën uit voor de structuurfondsen in de nieuwe financiële periode van de EU (2007-2013). Het manifest is gebaseerd op de stedelijke programma’s en prioriteiten van de G4-steden. Bij de uitwerking van het definitieve programma staan de G4 een integrale benadering voor die aansluit op bestaand nationaal, regionaal en stedelijk beleid. Op deze wijze worden Europees beleid, nationale kaders en lokaal beleid met elkaar verbonden en wordt de Europese Unie zichtbaarder in de stad. Het manifest noemt de volgende prioriteiten: de kennisintensieve, ondernemende stad, de vernieuwende stad, de stad voor iedereen, de stad als partner ter bevordering van samenwerking en kennisuitwisseling.

amsterdam - den haag - rotterdam - utrecht

Nederlandse Permanente Vertegenwoordiging in Brussel **Erik Bruinsma**

‘Nederlanders zijn tot in het bizarre resultaatgericht’

Een lobbyist, dat is toch zo’n type dat met een glas in de hand van de ene naar de andere receptie zwiert? Dat ligt wel wat genuanceerder, zegt Erik Bruinsma. “Recepties bezoeken is geen luxe maar noodzaak.” Bruinsma is ambtenaar bij de Nederlandse Permanente Vertegenwoordiging in Brussel. Hij geeft zijn visie op het werk van de lobbyist.

In Nederland is het voor rijksambtenaren verboden om politici in de Tweede Kamer rechtstreeks te benaderen om voor een of andere goede zaak te pleiten. Voor de medewerkers van de Permanente Vertegenwoordiging (PV, de ambassade bij de EU) ligt dat heel anders. “Wij hebben zelfs officieel in onze functieomschrijving staan dat we in Brussel moeten lobbyen voor de Nederlandse belangen”, vertelt Erik Bruinsma. Hij is eerste ambassade-secretaris Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bij de PV en onderhoudt goede relaties bij zowel de Europese Commissie als het Europees Parlement. En natuurlijk de G4-vertegenwoordiging.

Informele contacten zijn geen luxe maar noodzaak, vertelt Bruinsma. “Zelf ga ik wekelijks naar een of twee recepties en twee tot drie zakelijke lunches. Dat moet. Een lobbyist die dat niet doet, is niet goed bezig. Je moet zorgen dat de standpunten van de organisatie die je vertegenwoordigt bekend worden en daarvoor is het noodzakelijk dat je zichtbaar bent en dat iedereen je kent. Het uiteindelijke doel is het halen en brengen van informatie om de belangen van jouw organisatie te behartigen. Borrelen alleen is natuurlijk niet genoeg. Lobbyisten die je alleen ziet met een glas in hun hand zijn niet effectief.”

Nederlandse lobby bij de EU

De Permanente Vertegenwoordiging (PV) is de ambassade van Nederland bij de EU in Brussel. PV-ambtenaren van alle lidstaten van de EU nemen deel aan werkgroepen van de Europese Raad van ministers. In de werkgroepen bereiden ze wetgeving voor en bespreken voorstellen. Daarna gaan de voorstellen naar het ‘Comité des representatives permanentes’ (Coreper) voor politieke onderhandelingen door de Permanente Vertegenwoordigers (ambassadeurs). Alle voorstellen komen uiteindelijk bij de Raad van ministers terecht.
Voordat het zover is, wordt er heel wat onderhandeld en gelobbyd. De ambtenaren van de PV volgen de beraadslagingen in het Europees Parlement, onderhouden contacten met parlementariërs en bestoken ze desnoods met ‘position papers’, korte teksten met standpunten van de Nederlandse regering. Lobbyen gebeurt niet alleen tijdens vergaderingen maar ook in de wandelgangen, tijdens zakenlunches, recepties en diners.

Draaien

In Brussel is het leggen van informele contacten extra belangrijk vanwege de grote culturele verschillen, vertelt Bruinsma. “Nederlanders zijn tot in het bizarre resultaatgericht. We zijn gericht op de zaak, op het dossier en niet op een prettig contact. We bespreken onze standpunten, zeggen dan ja of nee of maken een nieuwe afspraak en vertrekken weer. Met mensen uit andere landen kun je dat vaak echt niet doen, dat vinden ze vervelend. Meestal draait men eerst een tijdje om de hete brij heen. Je nodigt iemand uit voor een lunch om elkaar beter te leren kennen en zo bouw je een netwerk op met mensen die jou aardig vinden.”

Een netwerk heb je volgens Bruinsma niet alleen om er iets voor jezelf uit te halen, maar vooral ook om een ander iets te geven. “Het gaat er ook om dat je interessant bent voor anderen omdat je iets te bieden hebt. Voor een Europees Parlementariër kan het belangrijk zijn om te weten hoe de regering in Den Haag denkt over bepaalde voorstellen van de Europese Commissie. Als iemand mij daar een keer over belt, kan ik een andere keer terug bellen voor een wederdienst, bijvoorbeeld een vertrouwelijk stuk dat ik echt moet lezen.”

Belobbyen

De belangen van de G4 en van de Nederlandse regering lopen niet altijd parallel. En dus komt het voor dat de G4-vertegenwoordigers Bruinsma en andere medewerkers van de PV ‘belobbyen’ om hun standpunt voor het voetlicht te brengen. Bruinsma: “Dat kan alleen bij kleinere onderwerpen waarbij de PV wat speelruimte heeft. Als de Europese Commissie bijvoorbeeld vragen stelt over financiële steun van een gemeente aan een bedrijf, dan bel ik het G4-kantoor even op om te zeggen dat daar een brief van de Commissie over komt, zodat ze zich kunnen voorbereiden. Bij grotere dossiers als structuurfondsen kan dat absoluut niet. Dan krijgen we in marmer gebeitelde instructies uit Den Haag en daar hebben we ons aan te houden, ook als het standpunt van Den Haag niet gelijk loopt met de deelbelangen van de G4. We nemen wel kennis van elkaars standpunten, brengen elkaar op de hoogte en delen nieuwtjes, maar de G4 belobbyt dan anderen, bijvoorbeeld leden van de Nederlandse regering en het Europees Parlement.”

Wat doen de G4-vertegenwoordigers volgens Bruinsma goed en fout? “Het is goed dat ze een kantoor hebben en hier zijn. Vrijwel alle steden en regio’s zijn in Brussel, dus het zou heel erg zijn als ze er niet bij waren. De grote steden moeten hier echt hun geluid laten horen. Het G4-kantoor is goed in het netwerkgedeelte. Ik denk dat ze iets meer een inhoudelijk geluid kunnen laten horen met position papers. Ze kunnen hun kennis ook nog wat meer delen met hun achterban. Dat gebeurt wel, maar meer is altijd beter. Tot in de kleinste hoeken van de gemeenten moet kennis zijn over de EU, want dat is de plek waar het Europees beleid wordt uitgevoerd.”

Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij de EU *www.eu-nederland.be*

Geschiedenis van de Europese samenwerking

De hoofdreden voor de oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS) in 1952 was een duurzame vrede tussen Europese landen, vooral tussen Frankrijk en Duitsland. De betrokken landen wilden op voet van gelijkheid samenwerken binnen gezamenlijke instellingen. Ook Italië en de Benelux (België, Nederland en Luxemburg) sloten zich bij de EGKS aan.

Omdat de samenwerking op industrieel gebied succesvol was, besloten de zes landen ook economisch te gaan samenwerken. Met de Verdragen van Rome werden in 1957 de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (EURATOM) en de Europese Economische Gemeenschap (EEG) opgericht. De Europese Gemeenschap kreeg tot taak onderlinge handelsbelemmeringen op te heffen en een gemeenschappelijke markt in te stellen.

In de jaren zestig kwam ook een gemeenschappelijk beleid van de grond, vooral op het gebied van handel en landbouw. Dit was zo'n succes dat Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk besloten zich aan te sluiten bij de Gemeenschappen in 1973.

Tegelijkertijd namen de Gemeenschappen nieuwe taken op zich en kwam er een sociaal beleid, een regionaal beleid en een milieubeleid tot stand. Later trad Griekenland toe (1981), gevolgd door Spanje en Portugal in 1986.

Doelstellingen

Doelstellingen van de Europese Economische Gemeenschap zijn:
- een harmonieuze, evenwichtige en duurzame ontwikkeling van de economische activiteit
- een hoog niveau van werkgelegenheid en van sociale bescherming
- gelijkheid van mannen en vrouwen
- een duurzame en niet-inflatoire groei
- een hoge graad van concurrentievermogen en convergentie van economische prestaties
- een hoog niveau van bescherming en verbetering van de levensstandaard en van de kwaliteit van het bestaan
- de economische en sociale samenhang en de solidariteit tussen de lidstaten.

Interne markt

In 1986 ondertekenden de lidstaten de Europese Akte met het doel hindernissen van regelgevende en fiscale aard af te schaffen zodat een echte interne markt kan worden ingevoerd. Het gaat hier om de vier vrijheden: vrij verkeer van personen, goederen, diensten en kapitaal. Het streven was om op 1 januari 1993 de interne markt te voltooien en dat is grotendeels gelukt. De concrete voordelen werden al spoedig merkbaar: burgers kregen een ruimere keuze aan goederen en diensten en ze konden zich vrij bewegen door Europa voor werk en vakantie.

In 1979 waren de eerste rechtstreekse verkiezingen voor het Europees Parlement. In totaal werden 410 leden uit negen landen verkozen. Onder hen bevonden zich grote namen als Jacques Chirac, Willy Brandt en Nobelprijswinnaar John Hume.

Verbondenheid

In 1992 werd het Verdrag betreffende de Europese Unie (Verdrag van Maastricht) ondertekend. Met de oprichting van de Europese Unie wilden de lidstaten aangeven dat hun verbondenheid verder ging dan een louter economische samenwerking. Behalve samenwerking op het gebied van het buitenlands beleid in het kader van het GBVB (Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid), de samenwerking op het gebied van justitie en binnenlandse zaken en het creëren van de EMU (Economische en Monetaire Unie), verleent het Verdrag van Maastricht de burgers van de Unie nieuwe rechten, zoals het actief en passief stemrecht bij lokale verkiezingen in de lidstaat van verblijf. In het Verdrag van Maastricht wordt cultuur voor het eerst als aandachtsgebied van de Unie genoemd. Oostenrijk, Finland en Zweden traden in 1995 toe tot de EU.

Verdragen

De Verdragen van Amsterdam en van Nice herzien en vullen de eerdere verdragen aan, onder andere in verband met de uitbreiding van de Europese Unie. Hiermee wordt nogmaals onderstreept dat de Europese integratie een voortgaand proces is dat voortdurende verdieping en aanpassing vergt.

De EMU ging in 1999 van start met als uiteindelijk doel de invoering van één Europese munt. Op 1 januari 2002 werd de gemeenschappelijke munt een feit; euromuntstukken en -biljetten kwamen in omloop in twaalf van de vijftien lidstaten.

Ten slotte sloten Cyprus, Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Malta, Polen, Slovenië, Slowakije en Tsjechië zich aan bij de Europese Unie op 1 mei 2004.

Bron: www.europarl.eu.int

amsterdam - den haag - rotterdam - utrecht

Vereenvoudiging en verbetering van de regelgeving

Er moet betere Europese wetgeving komen, vindt de Europese Commissie. EU-regels zijn zinnig als ze een toegevoegde waarde hebben - maar als die er niet is, kunnen ze geschrapt worden. De Europese Commissie heeft op 25 oktober 2005 een werkprogramma gepresenteerd dat een begin maakt met een vereenvoudiging van de bestaande EU-wetgeving. Onderdeel van de plannen is om meer dan veertienhonderd wetgevende dossiers de komende drie jaar te schrappen, te herzien of te vereenvoudigen. Om dit te kunnen realiseren heeft de Commissie de steun van de lidstaten en het Europees Parlement nodig. Het programma neemt als eerste de regels op het gebied van auto´s, afval en de bouw onder de loep. De lidstaten, belangengroepen en burgers hebben in een raadpleging aan kunnen geven waar volgens hen de pijnpunten liggen. Daaruit is volgens de Commissie duidelijk geworden dat burgers veel vaker last hebben van nationale of lokale regels dan van EU-wetgeving.

***Bron:** website Europese Commissie www.eu.nl/netherlands*

Mobiliteit van werknemers

De Europese Commissie heeft 2006 uitgeroepen tot het Europees Jaar voor de mobiliteit van werknemers. Daarmee wil zij bekendheid geven aan de voordelen van een (nieuwe) baan in het buitenland. Er komt met name aandacht voor jongeren. Er is ongeveer 4,3 miljoen euro beschikbaar voor bewustmakingsprojecten.

Brusselse zaken

De instellingen van de Europese Unie

Een korte opsomming van de Europese instellingen. In volgende nummers van G4 in Europa worden de instellingen nader bekeken.

De Europese Unie kent vijf officiële instellingen:
- de Europese Commissie is het 'dagelijks bestuur' van de EU
- de Raad van de Europese Unie (Raad van Ministers) is het belangrijkste besluitvormingsorgaan
- het Europees Parlement is de Europese volksvertegenwoordiging
- Het Hof van Justitie zorgt ervoor dat de Europese wetgeving wordt nageleefd
- de Europese Rekenkamer controleert de financiering van de activiteiten van de EU.

De Europese Raad (Europese Top) is geen officiële Europese instelling. Toch worden belangrijke en ingrijpende besluiten in EU-verband steeds vaker in de Europese Raad genomen.

Andere Europese instellingen zijn:
- de Europese Centrale Bank en de Europese Investeringsbank zijn de financiële organen
- het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's zijn de raadgevende organen
- de Europese Ombudsman behandelt klachten over 'wanbeheer' door de EU-instellingen
- Europese agentschappen zijn belast met taken op het gebied van techniek, wetenschap en beheer
- Europol en Eurojust ondersteunen de EU-lidstaten bij de samenwerking in de strijd tegen de internationale georganiseerde misdaad
- het Europees Instituut voor veiligheidsstudies en het Satellietcentrum van de Europese Unie zijn opgericht voor het uitvoeren van zeer specifieke taken in het kader van het Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid van de Europese Unie (GBVB)
- de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming garandeert dat de instellingen of organen van de EU het recht op geheimhouding respecteren bij de verwerking van persoonlijke gegevens.

Het gebouw van de Raad van de Europese Unie in Brussel

Bevordering van Actief Europees Burgerschap

De Europese Commissie steunt in 2006 stedenbandenbijeenkomsten van burgers. De activiteiten moeten aan de volgende punten voldoen: de betrokkenheid bij de Europese integratie vergroten, vriendschappen in Europa aanmoedigen en actieve burgerparticipatie stimuleren. De ontvangende stad (gemeentebestuur of jumelagecomité) vraagt de subsidie aan. Er zijn verschillende sluitingsdata, de eerste was op 15 november 2005 en de laatste op 1 juni 2006. Elke subsidie bedraagt minimaal tweeduizend euro en maximaal twintigduizend euro.

Meer informatie: www.eu.nl/netherlands

Europese Almanak 2006

Kort geleden is de nieuwste editie van de Europese Almanak verschenen. Het is een omvangrijk naslagwerk dat jaarlijks wordt samengesteld door de vertegenwoordiging van de Europese Commissie in Nederland. Het eerste deel van de almanak beschrijft de geschiedenis van de Europese integratie, de werking van de Europese instellingen, de besluitvorming en de subsidiemogelijkheden. Er is ook een overzicht van adressen van de Europese instellingen, van alle overige Europese instanties en van organisaties die zich in Nederland met deelgebieden van Europees beleid bezighouden. Het tweede deel bestaat uit het 'ABC van de Europese Unie' waarin EU-jargon en EU-beleidsterreinen worden beschreven. De almanak is te bestellen via de boekhandel of Sdu Uitgevers.

Informatie en bestellen: www.sdu.nl

Column

Brusselse Kermis?

In oktober ging er een zucht van verlichting door de Brusselse wandelgangen. Eindelijk waagde een van de Nederlandse omroepen zich aan een wekelijks uit te zenden televisieprogramma over De Brusselse Kermis. Het zou eens tijd worden!

Voor wie er niet van houdt is de Brusselse Kermis een probleem. Je kunt er natuurlijk met een grote boog omheen lopen, maar Brussel zal altijd hinderlijk aanwezig blijven en op de meest ongelegen momenten de relatieve rust verstoren.

Zo ging het ook met het Europese milieubeleid. Hoe lang wordt er in Nederland al niet gemopperd op de Habitat richtlijn? Deze richtlijn uit 1992(!) beschermt onder meer bedreigde diersoorten en kan de grond zijn om bouwwerkzaamheden stil te leggen. Nieuwe opwinding ontstond dit jaar toen bleek dat de Europese Kaderrichtlijn Luchtkwaliteit (1996) en de daarvan afgeleide dochterrichtlijnen (1999, 2000 en 2002) het allemaal nog erger maken. Deze richtlijnen blijken verstrekkende gevolgen te hebben voor de ruimtelijke ordening en de mobiliteit in Nederland. Wat is daar aan te doen? Invloed uitoefenen op de Europese regelgeving in een zo vroeg mogelijk stadium van de besluitvorming. Dat is de belangrijkste taak van uw G4-vertegenwoordigers, die sinds april 2003 elke week als een soort van 'part time expats' de steden Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht inruilen voor de Brusselse Kermis.

Op 21 september 2005 heeft de Europese Commissie een 'thematische strategie voor de verbetering van de luchtkwaliteit in Europa' gepubliceerd. De strategie bepleit een stroomlijning van de bestaande richtlijnen en gaat onder meer over fijn stof. In december zal de Europese Milieuraad erover beraadslagen en in 2006 volgt behandeling in het Europees Parlement. Daarnaast mogen we in december 2005 de 'thematische strategie voor het stedelijk milieu' verwachten. Dat schept kansen!

Wij zullen er de komende tijd onze handen aan vol hebben. Temeer daar de invalshoek niet beperkt kan blijven tot de milieuaspecten van duurzame ontwikkeling. Vanuit een integrale beleidsbenadering zullen wij ruimtelijke ordening, mobiliteit en kwaliteit van het wonen moeten koppelen aan de Brusselse milieuagenda. Daarvoor is het nodig dat onze collega's in de stadhuizen onderling gaan samenwerken en zich meer richten op de Europese agenda. Beleef het Europese reuzenrad, de autootjes van botsende belangen en het prijsschieten in het spookhuis… Voel je een beetje thuis bij de Hollandse gebakskraam… De geur van de Brusselse Kermis hangt in de lucht!

André van der Meer

Colofon

G4 in Europa

jaargang 1

nummer 1

december 2005

G4 in Europa is een uitgave van de G4-vertegenwoordiging in Brussel. Doel is het informeren van ambtenaren, politici en andere geïnteresseerden over de activiteiten van het samenwerkingsverband Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht bij de Europese Unie in Brussel en over andere relevante ontwikkelingen in de EU. Het blad verschijnt vier maal per jaar.

Hoofdredactie
Romee Pameijer
Redactie
Lo Breemer
André van der Meer
Simone van Raak
Hans Verdonk
Interviews en eindredactie
Heleen Schoone
Vormgeving
Wim Bosboom voor B-AD|D
Fotografie
Hollandse Hoogte (p. 1)
Dieter Telemans (p. 2, 4, 5, 6, 8, 19) Archief Europese Unie (p. 2, 15, 18, 20) Archief G4 (p. 2, 3, 9, 12, 13, 16, 19) ©Jon Lowenstein/Aurora/Image Partners (p. 15) Archief D66 (p. 2,10)
Druk
Porto Nuovo
Redactieadres
G4 EU Office
Aduatukersstraat 71-75
B-1040 Brussel
r.pameijer@g-4.be
Tel. 0032 (2) 7371030